

Muistio Vasemmistoliitto r.p.:n puoluerahoituksen tarkastamisesta ajalta 1.9.2018– 31.08.2020

Yleistä

Valtiontalouden tarkastusvirasto on puoluelain (10/1969) 9 e §:n 1 momenttiin perustuen tehnyt puoluerahoitusta koskevan tarkastuksen valtionavustusta saaviin puolueisiin sekä niiden naisjärjestöihin ja eräisiin piirijärjestöihin. Tarkastus Vasemmistoliitto r.p.:een on kohdistunut aikaan 1.9.2018–31.8.2020.

Tarkastuskohdekohtaiset havainnot annetaan muistiona kullekin 49 tarkastuskohteelle sekä asianomaiselle puolueelle. Kaikista muistioista koostettava kertomus annetaan vuonna 2021 eduskunnalle.

Tarkastuksen ovat suorittaneet johtava tilintarkastaja, JHTT Klaus Krokfors, johtava tilintarkastaja Pontus Londen ja ylitarkastaja Hanna Surakka. Tarkastusta on valvonut johtaja, JHT Jaakko Eskola.

Tarkastuskohteille on ilmoitettu tarkastuksesta 6.4.2020. Puolue on toimittanut pyydetyn ennakkomateriaalin ja tarkastuspalaveri pidettiin 3.9.2020 videoyhteyksin. Tarkastuspalaveriin osallistui puolueen taloussihteeri Eila Viljakainen.

Valtiontalouden tarkastusvirastolle toimitetut tilinpäätöstiedot

Vasemmistoliitto r.p.:n tilinpäätöstiedot on tarkastusajalta toimitettu puolue- ja vaalirahoitusjärjestelmään puoluelain mukaisesti. Tilintarkastuskertomuksiin sisältyy puoluelain 9 c §:n edellyttämät lausumat.

Kirjanpidon menettelyt puoluerahoituksen näkökulmasta

Vasemmistoliitto r.p.:n kirjanpito sisältää myös Vasemmistonaisten kirjanpidon omana kustannuspaikkanaan. Vasemmistonaiset on puolueen osana toimiva verkosto. Tarkastuksessa saatiin kustannuspaikkaraportti (kohdepääkirja) Vasemmistonaisten osalta.

Puoluerahoitusta koskevat ajantasaiset ilmoitukset ja tukirajoitusten noudattaminen

Vasemmistoliitto on tehnyt ajantasaisia ilmoituksia puolue- ja vaalirahoitusjärjestelmään tarkastusajalta 25 000 euron edestä vuodelta 2019 ja 26 500 euron edestä vuodelta 2018. Tarkastuksessa ei käynyt ilmi muita tukia, jotka olisi tullut tarkastusajanjaksolta ilmoittaa.

Valtionavustuksen siirtämistä ja käyttöä koskevat menettelyt

Tarkastuksen aikana korjattiin valtionavustustilitykset 2018 ja 2019, ja korjatut tilitykset lisättiin puoluerahoituksen järjestelmään.

Valtionavustustilityksensä 2019 mukaan Vasemmistoliitto r.p. on saanut vuonna 2019 valtionavustusta 2 173 233,00 euroa (täsmää puoluetukipäätökseen). Puolueen valtionavustustilityksen mukaan tämän lisäksi edelliseltä raportointivuodelta on siirtynyt 132 116,90 euroa. Vuoden 2019 valtionavustustilityksensä mukaan Vasemmistoliitto r.p. on siirtänyt edelleen valtionavustusta yhteensä 548 007,61 euroa, josta piirijärjestöille 50 440,00 euroa, Kansan Uutiset Oy:lle 388 905,96 euroa, ja naisjärjestöille 108 661,65 euroa (5%). Käytännössä tilityksen mukainen naisjärjestön avustaminen tarkoittaa

Vasemmistoliiton tapauksessa sitä, että puolue on omassa kirjanpidossaan kohdistanut 5 % saamastaan vuosittaisesta valtionavustuksesta Vasemmistonaisten kustannuspaikalle.

Vasemmistoliitto r.p. on tehnyt valtionavun käytöstä ja valvonnasta vuosittain sopimukset piirien ja Kansan Uutisten kanssa. Sopimuksissa on mainittu myös summat. Sopimuksissa viitataan virheellisesti puoluelain vanhaan 9 e §:ään, jonka mukaan valvova taho on oikeusministeriö. Valvoja on vuodesta 2016 kuitenkin ollut Valtiontalouden tarkastusvirasto. Tämä tulee jatkossa korjata. Sopimuksissa on allekirjoittajina yksi henkilö kummaltakin puolelta. Suositellaan, että sopimukset tehdään myös jatkossa vuosittain, jotta sopimusten sisältämä tieto olisi ajantasaista.

Vasemmistonaisten nimissä puolue on kirjanpitonsa mukaan siirtänyt valtionavustusta Vasemmistonaisten toimintaryhmille tarkastusajanjaksolta 1.9.2018-31.8.2020 yhteensä 3 994,91 euron verran. Vasemmistoliitto r.p. ei ole tehnyt näistä sopimuksia. Puoluelain 9§:n ja Valtionavustuslain 7§:n sekä valtioneuvoston puoluetukipäätöksen perusteella sopimukset valtionavustuksen siirtämisestä tulisi tässäkin tapauksessa tehdä.

Valtioneuvoston vuoden 2018 avustuspäätöksen liitemuistion mukaan Valtiontalouden tarkastusviraston huomioiden pohjalta selvitetään tarvetta puoluelain 9 §:n muuttamiseksi. Lain mukaan puolueen avustuksesta osa voidaan osoittaa muun yhdistyksen toiminnan tukemiseen, mutta avustusehdoissa mainitaan myös muu yhteisö tai säätiö. Valtioneuvosto on 21.1.2019 pyytänyt oikeusministeriötä käynnistämään asiaa koskevan lainsäädäntöhankkeen, ja sitä valmistelee parlamentaarinen työryhmä.

Hanna Surakka
ylitarkastaja